

TSEA83 : Datorkonstruktion

Fö5

Cacheminnen

Fö5 : Agenda

- Pipelining
    - Repetition
  - Cacheminnen
    - Associativt minne som cache
    - Associativt minne som BPT
    - Direktmappad cache
    - Flervägs-cache (2,4)
    - I/D-cache
  - Benchmark
  - Gruppbildning
-

Pipelining

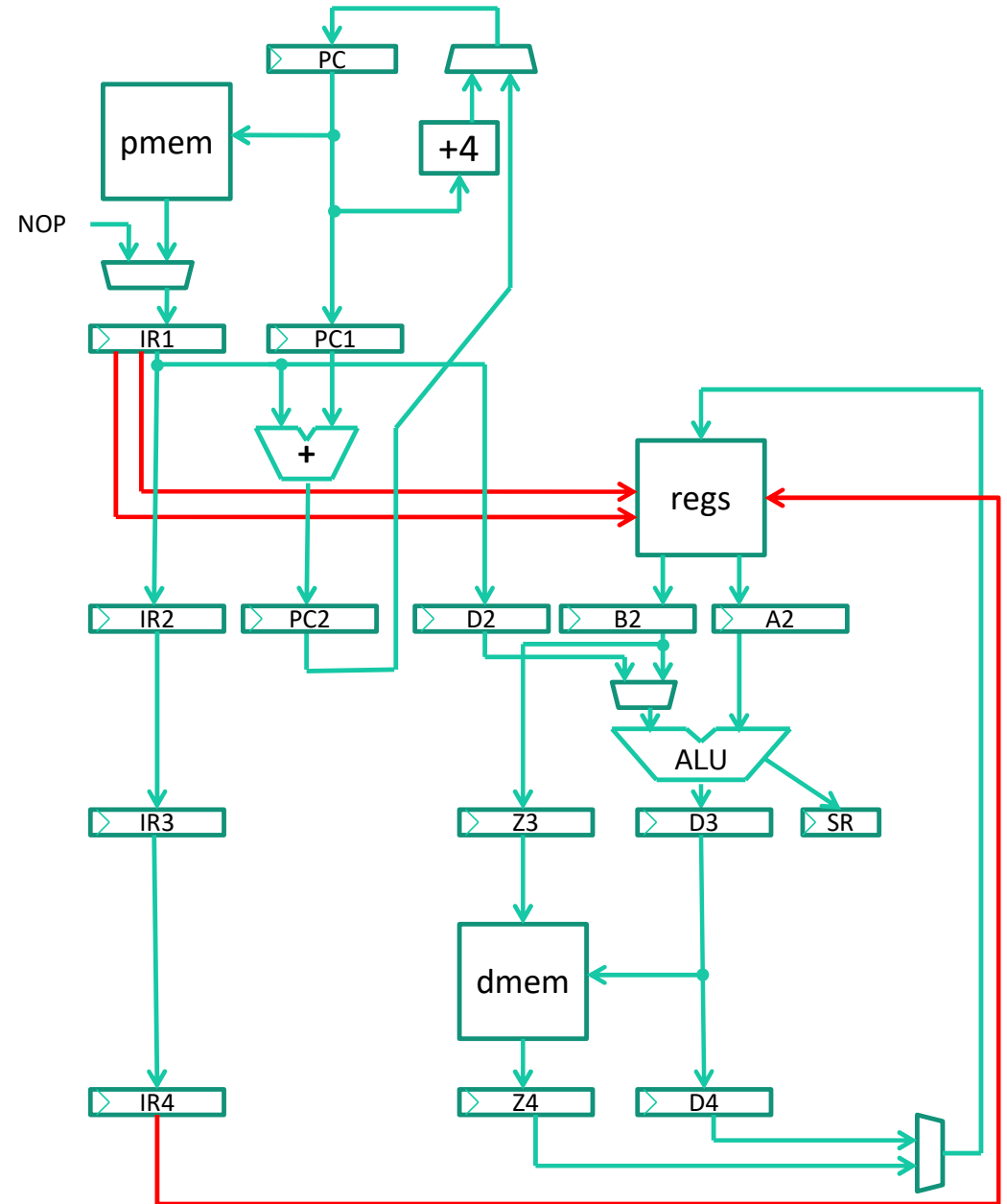
Repetition

Pipelining, Repetition

Så här långt är pipelining enkelt!

Vi har sett att:

- Alla instruktioner tar 5 CP
- Och kan utföras med överlapp
- En instruktion går in i PL varje CP
- Och en lämnar PL varje CP

Pipelining, Repetition

Problem 1: Hopp (med ev. Straff)

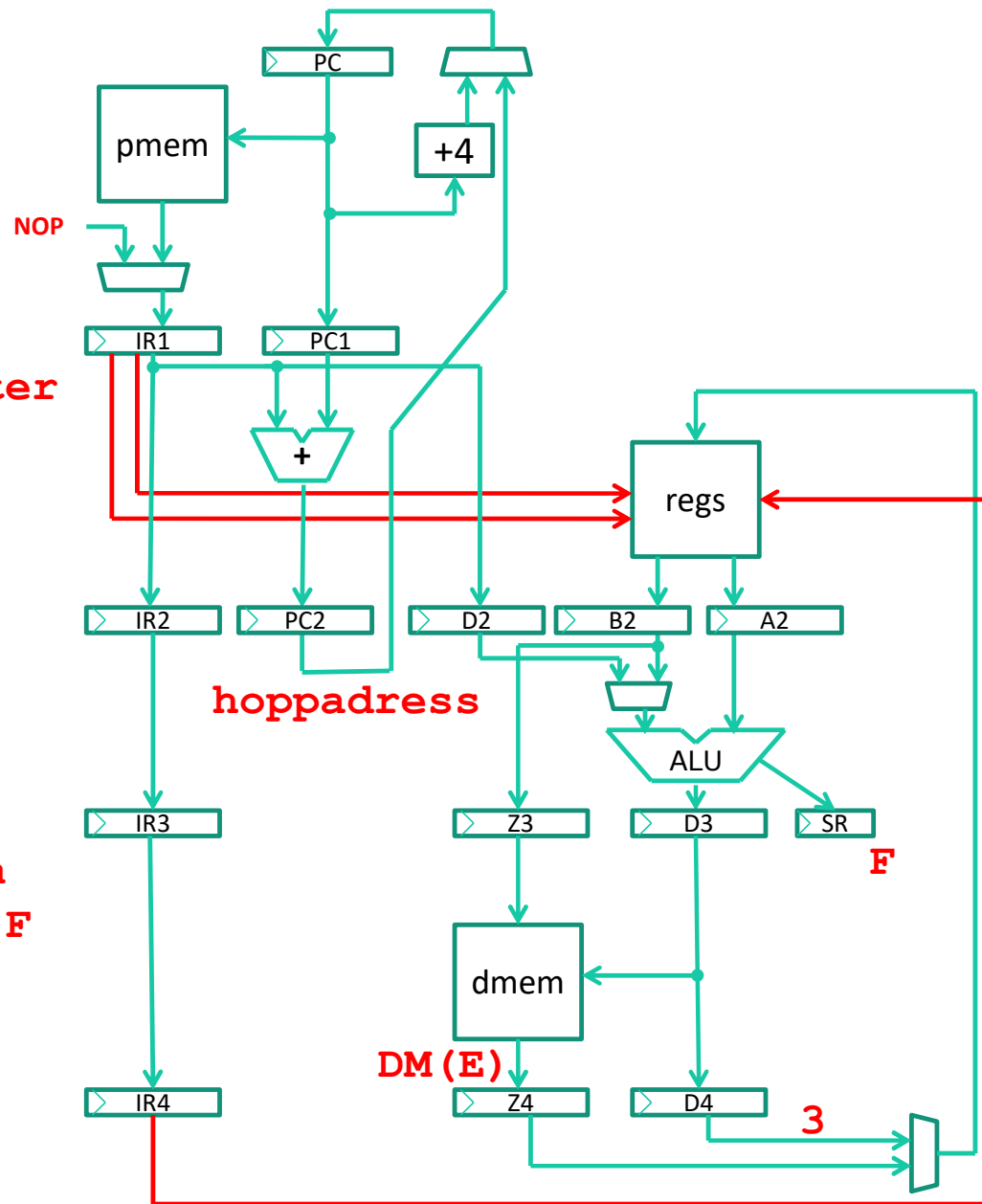
Instruktionen efter hoppet exekveras alltid.

Vid taget hopp måste en NOP petas in,
för att inte ytterligare en instruktion ska
komma in i pipen.

instr efter
hopp

hopp

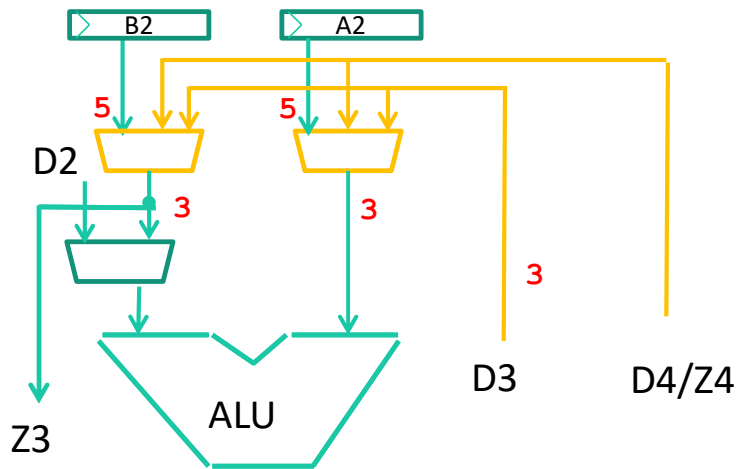
instr som
påverkar F

Pipelining, Repetition

Problem 2: Databeroende (data hazard)
 Löses med data forwarding

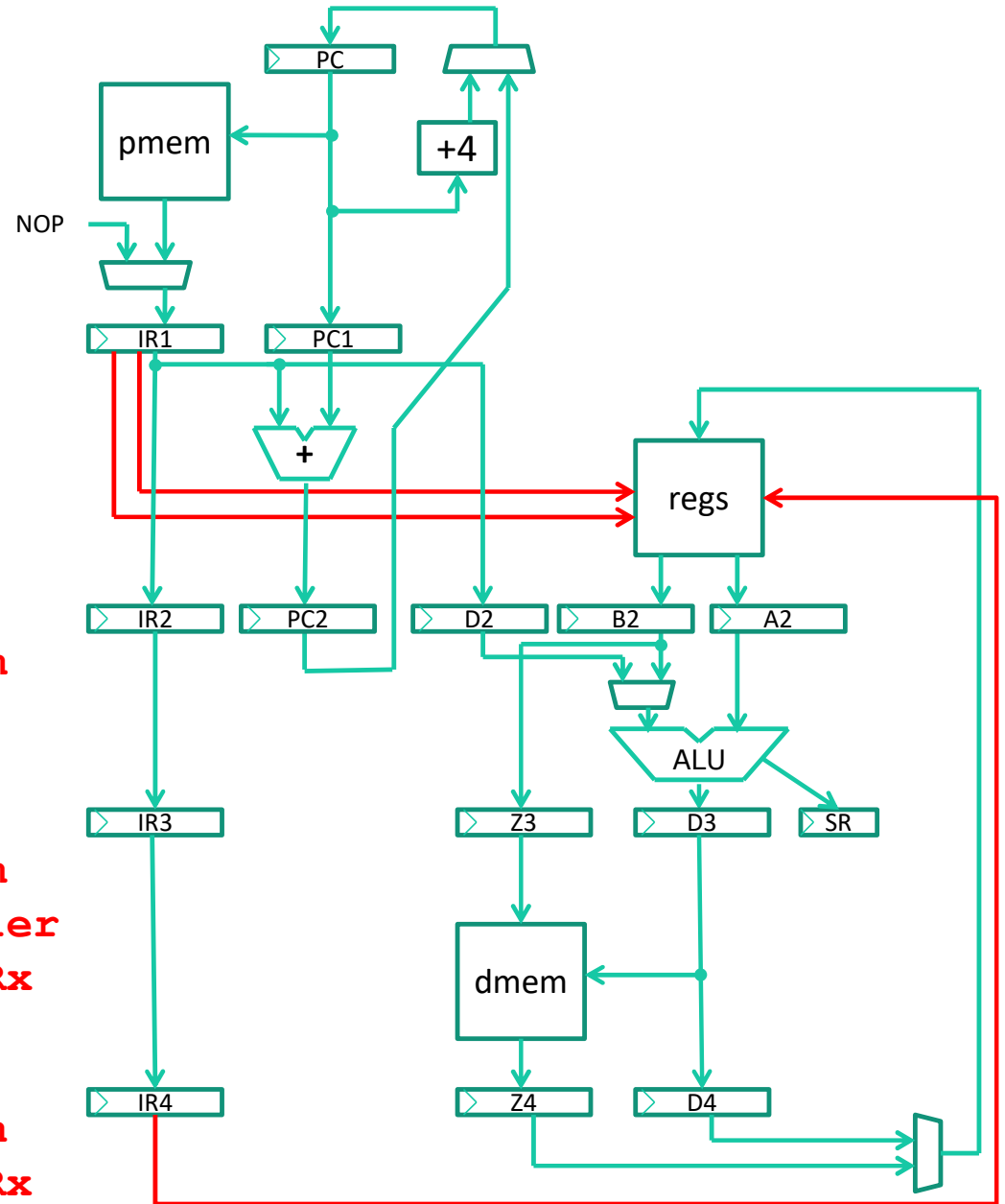
Uppdaterade registervärden skrivs tillbaka
 sist i pipelinen. Under 2 CP finns det gamla
 värden i regs.
 Mha data forwarding försvinner problemet.

**instr som
läser Rx**

**instr som
läser eller
skriver Rx**

**instr som
skriver Rx**

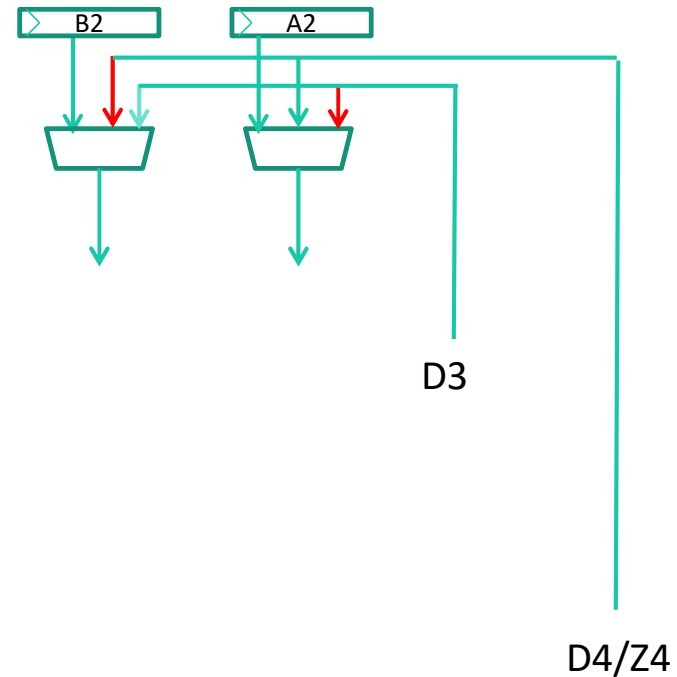
Datorkonstruktion **Pipelining, Repetition**

Problem 2: Databeroende (data hazard) Lösas med data forwarding

Regs kan innehålla gamla data!

Var kan nya resultat finnas? D3,D4/Z4

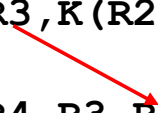
Hur ska muxarna styras?

Datorkonstruktion **Pipelining, Repetition**

Problem 3: Minnesberoende
Lösas med pipeline stalling + data forwarding

```
0:LD  R3,K(R2) ; läs från minnet  
4:ADD R4,R3,R3 ;
```


Problemet beror på att minnet sitter 1 klockcykel efter ALU-n.

Pipelining, Repetition

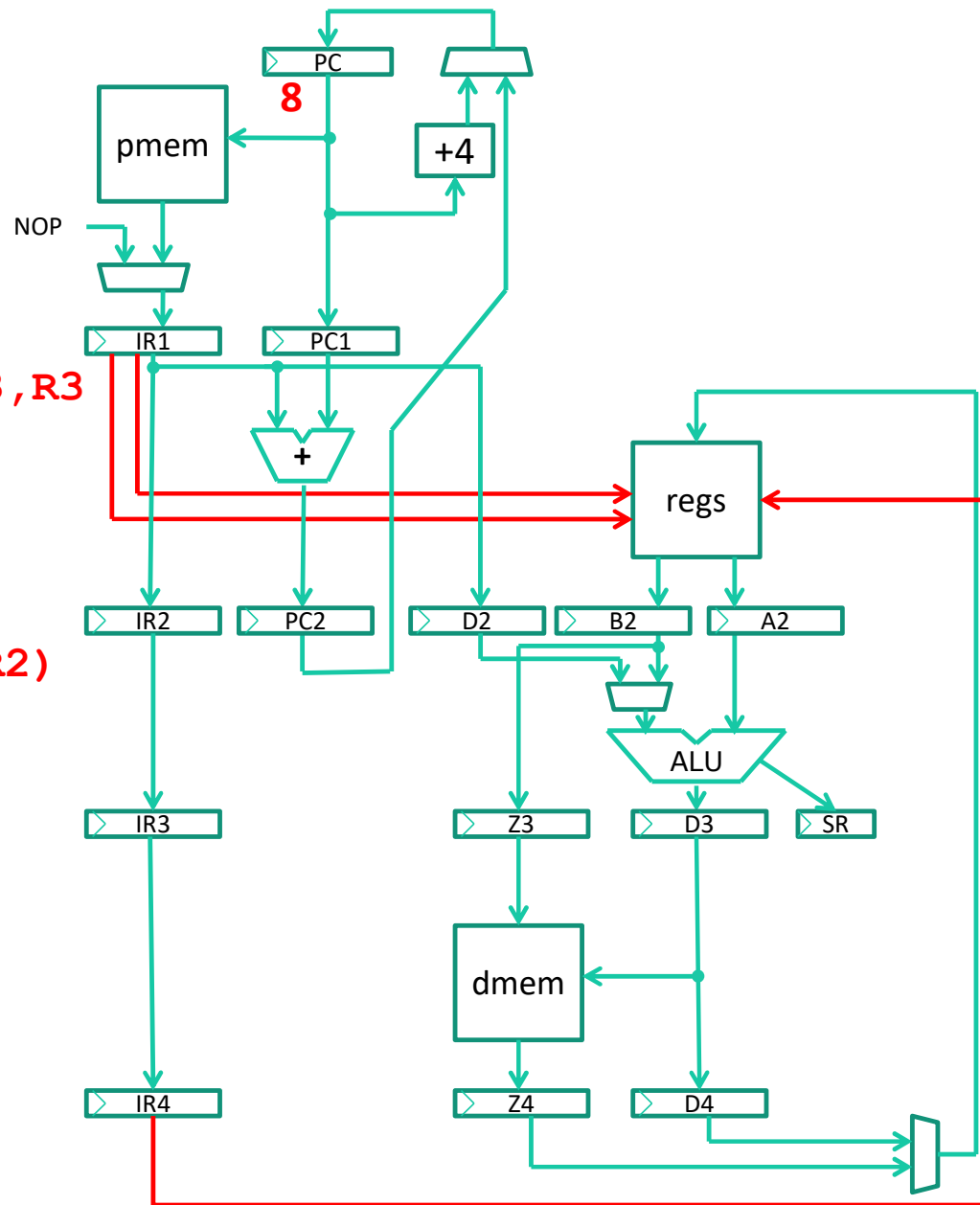
Problem 3: Minnesberoende
 Löses med pipeline stalling + data forwarding

```
0: LD R3, K(R2)
4: ADD R4, R3, R3
```

ADD-instruktionen läser gamla R3
LD har ännu inte läst minnet, och nytt värde på R3 kan fås (via Z4) först två steg senare (i writeback).

ADD R4, R3, R3

LD R3, K(R2)

Pipelining, Repetition

Problem 3: Minnesberoende

Löses med pipeline stalling + data forwarding

0 : LD R3 ,K (R2)

4 : ADD R4 ,R3 ,R3

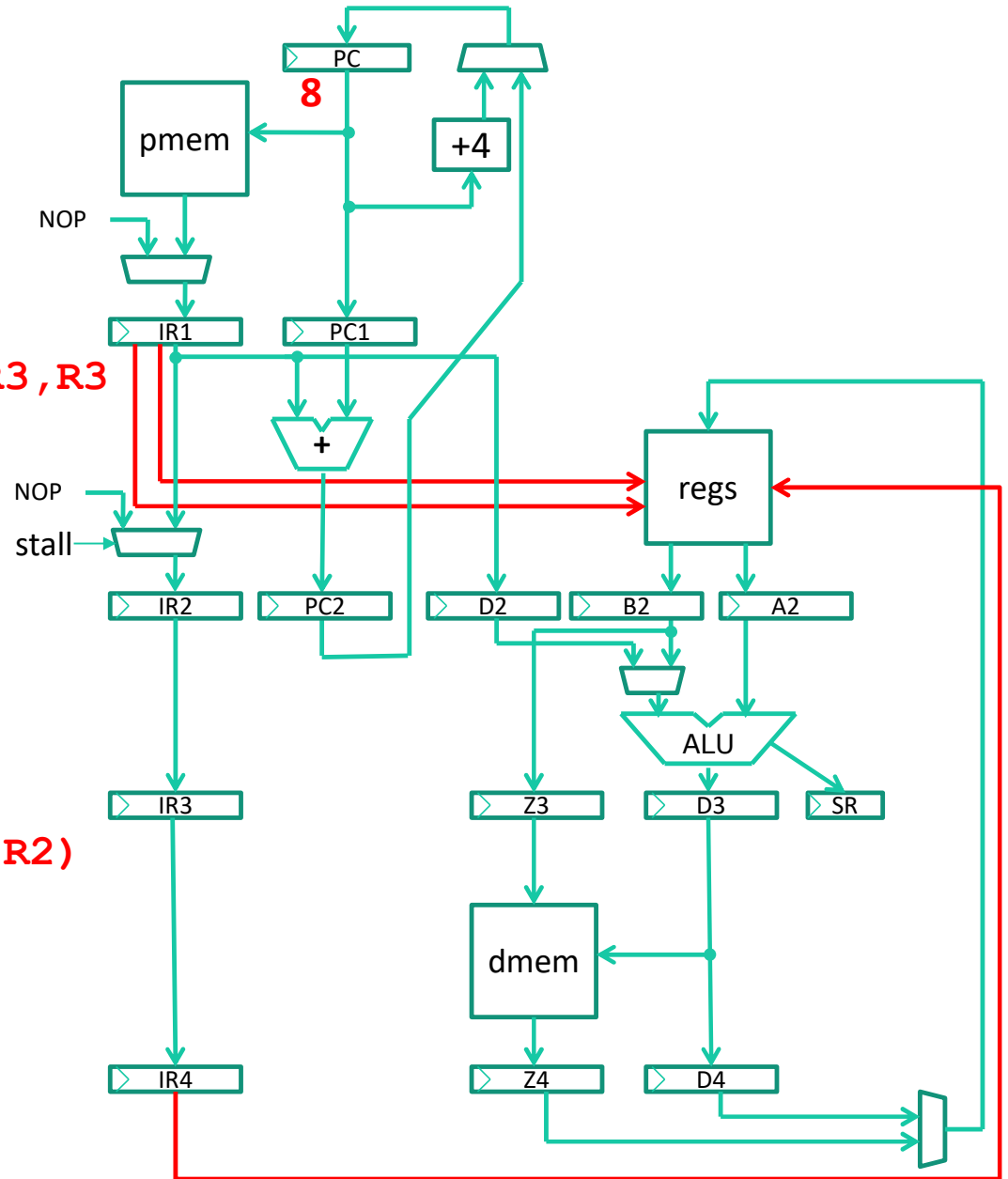
Löses med Pipeline stall

kräver en till mux, som petar in en **NOP** (mellan **ADD** och **LD**), samt att **ADD** står stilla (**stall**).

ADD R4 ,R3 ,R3

NOP

LD R3 ,K (R2)

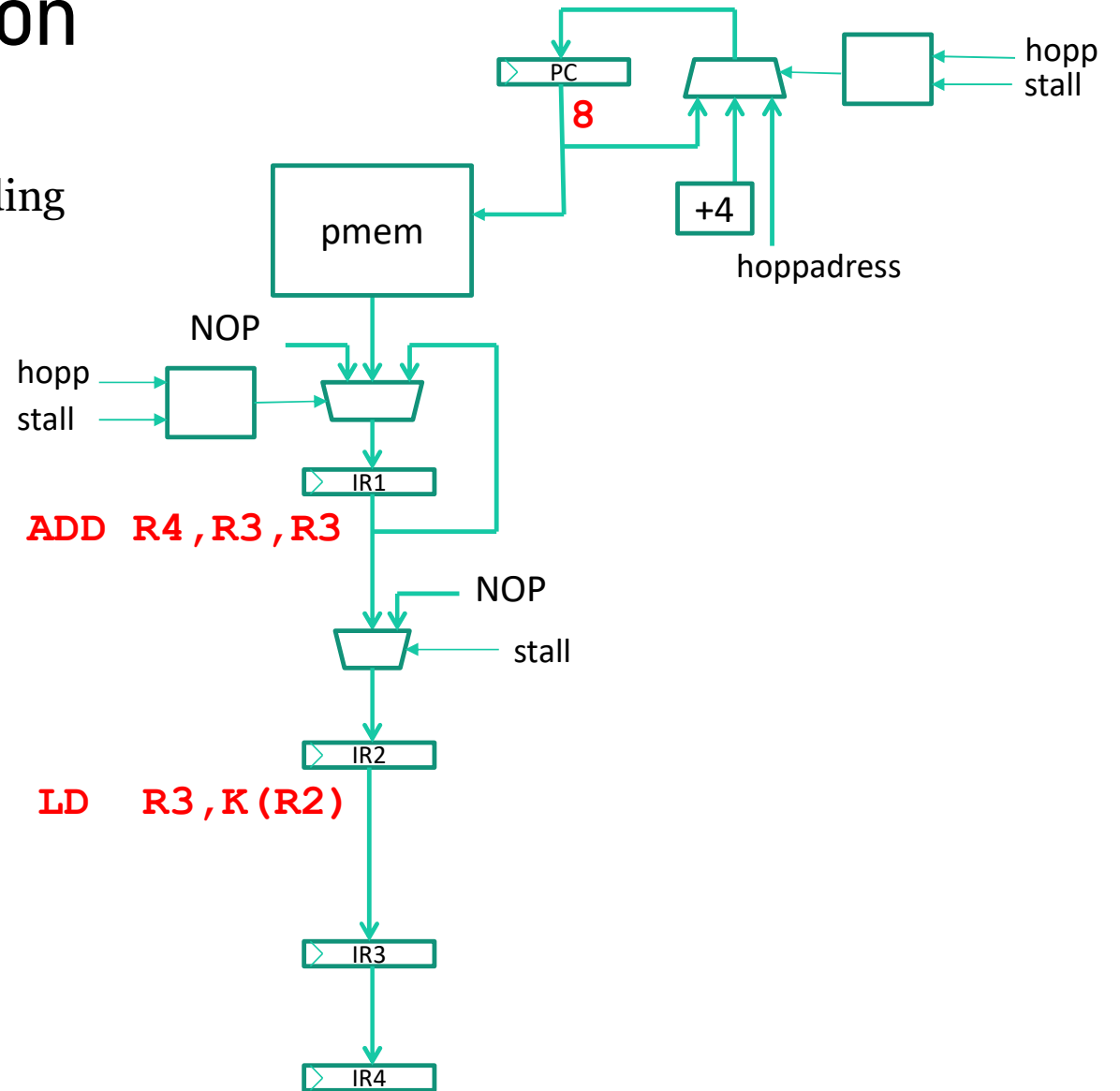

Datorkonstruktion **Pipelining, Repetition**

Problem 3: Minnesberoende
Lösas med pipeline stalling + data forwarding

Vid stall:

- NOP -> IR2
- Behåll IR1
- Behåll PC

Datorkonstruktion **Pipelining, Repetition**

Problem 3: Minnesberoende

Löses med pipeline stalling + data forwarding

Observera att stall innebär prestandaförlust!

```
LD R2, 0(R0)
ADD R3, R2, R1
```

Vi kan lika gärna skriva

```
LD R2, 0(R0)
NOP
ADD R3, R2, R1
```

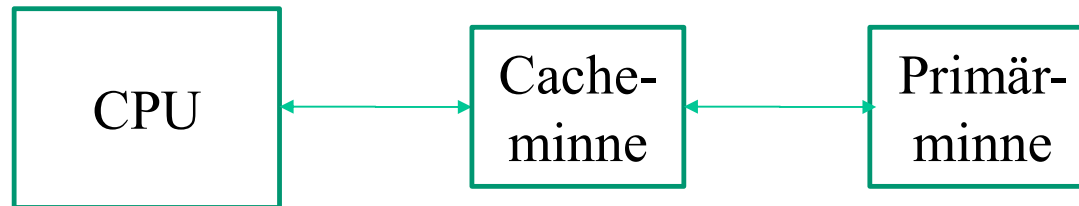
Det går kanske att flytta en annan instruktion till NOP:ens plats?
Ovanstående bor kanske i **heta loop**, där varje klockcykel är viktig.

Cacheminnen

Cacheminnen

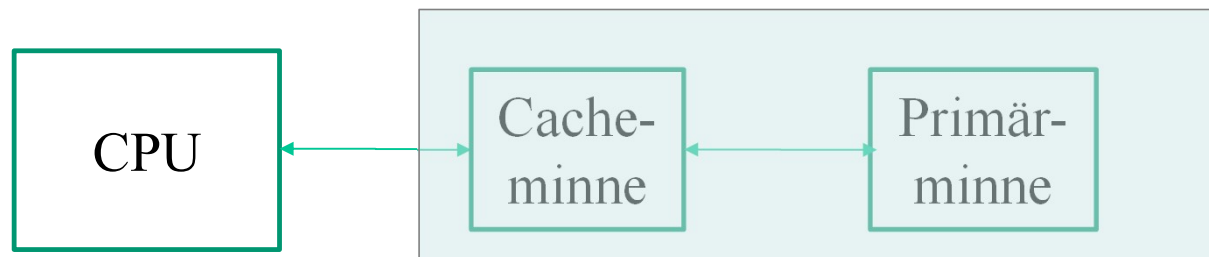
Snabbt,
litet

Långsamt,
stort

- CPU:n är normalt mycket snabbare än primärminnet. Det tar kanske 10-50 CP för att läsa ett data från minnet.
- Cacheminnet innehåller kopior av de instruktioner/data som används mest
- Kopieringen sker helt automatiskt, utan att programmeraren behöver tänka på det
- CM finns i CPU-chipet
- CM innehåller ett minne och en styrenhet.

Snabbt, stort

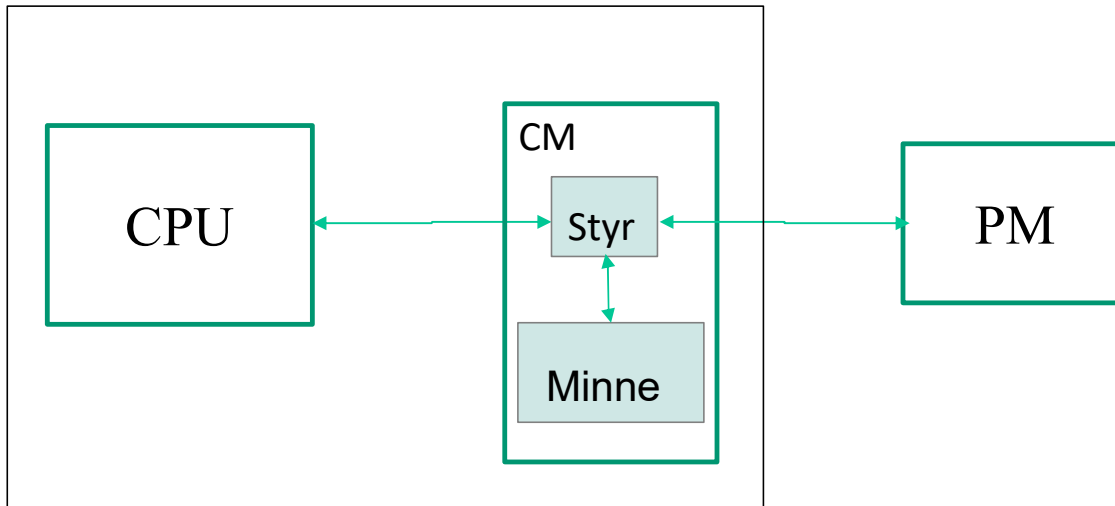

Cacheminnen

Lönar sig cacheminne i vår FPGA?

- I FPGA-n finns sammanlagt 64 kB sk block RAM.
- Det räcker inte med dessa, så **nej!**
- Utanför FPGA-n finns externt minne (flera MB) men med accesstiden 7 CK.
- Det är stort nog, så förvisso **ja!**
- Ett CM måste i FPGA:n byggas med block RAM för att bli tillräckligt snabbt.

Datorkonstruktion Cachelinnen

- När datorn startar är cachelinnet tomt
- Varje minnesaccess ger en **cachemiss**, kopiering till PM->CM
- Vanligt är att vid en cachemiss kopiera flera (t ex 4) instruktioner/data till CM. Kallas en **cacheline**.
- Sannolikheten är nu stor (t ex 95%) för **cacheträff**.

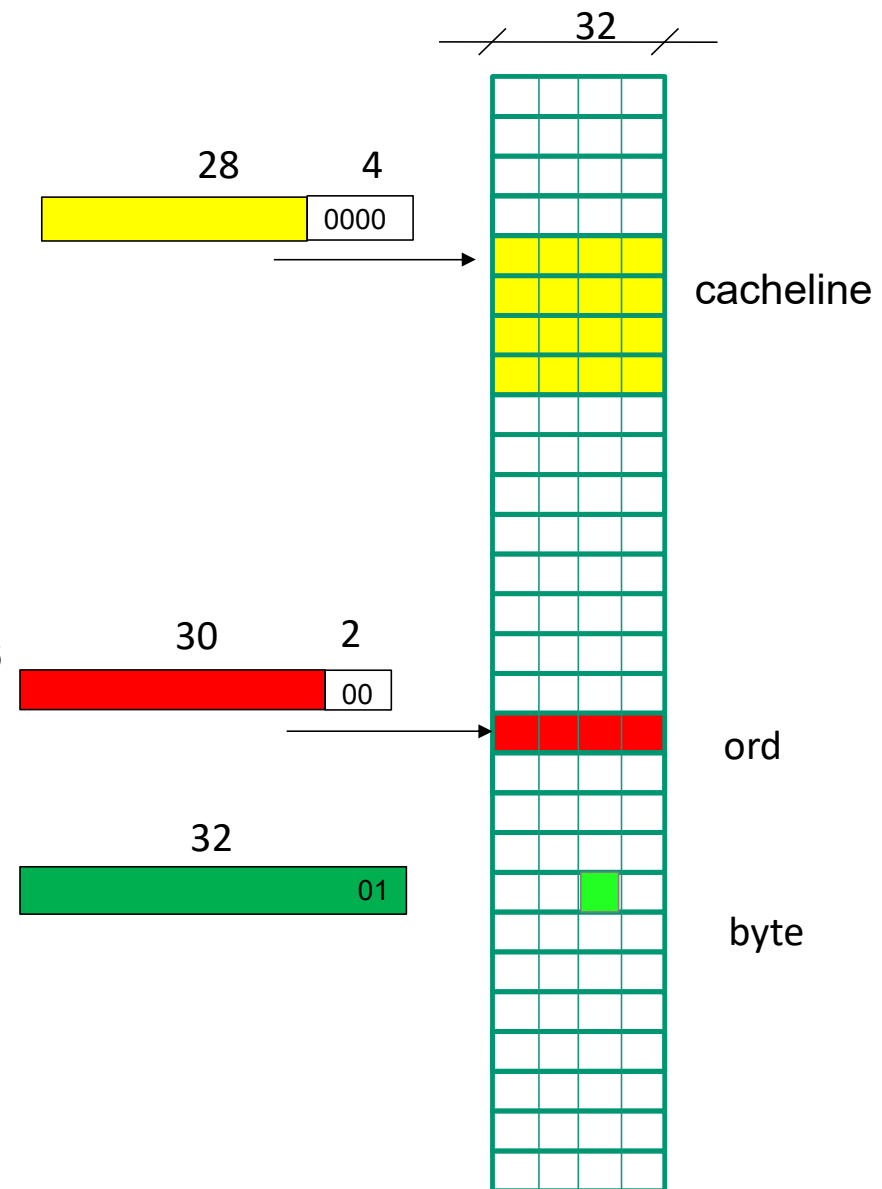
Cacheminnen

- ✦ Program innehåller loopar => sannolikheten är stor att samma instruktion accessas igen
(temporal lokalitet)
- ✦ Samma sak gäller ofta för data
- ✦ Program är sekvensiella => sannolikheten är stor att också nästa instruktion accessas
(spatial lokalitet)
- ✦ Dataaccesser brukar också vara lokala

Cacheminnen

Minnesbegrepp

- Minnesadress: 32 bitar
- Minnets bredd: 32 bitar, dvs 4 bytes
- Cacheline: 4 ord, dvs 16 bytes
- Möjligt att adressera bytes
- Ord finns på en multipel adress av 4
- Cachelines på en multipel adress av 16

Cacheminnen

Associativt minne

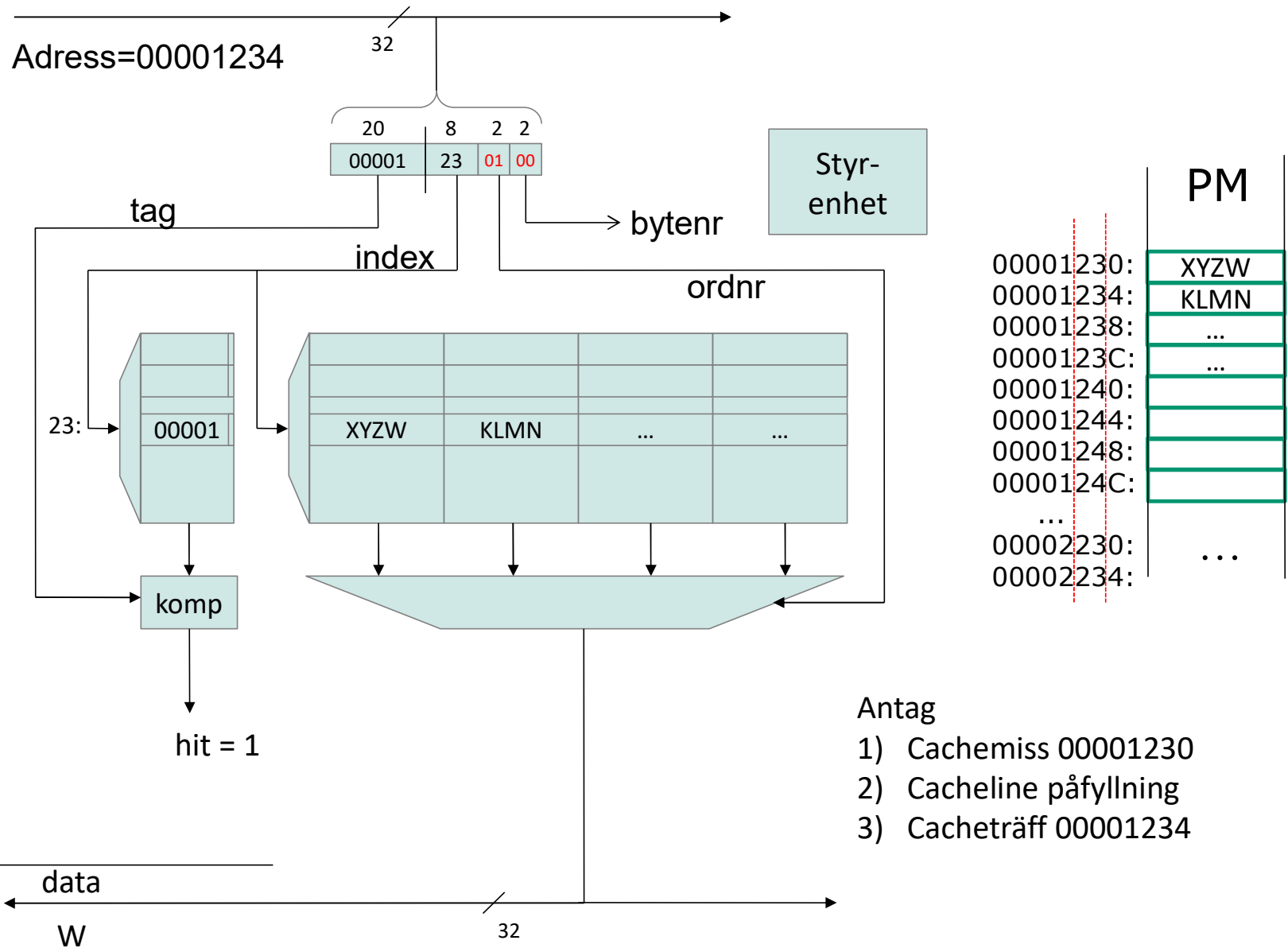

Cacheminnen

Associativt minne

- Associativt minne (AM) är det mest generella sättet att bygga ett CM.
- Data kan placeras var som helst i AM.
- Vi hoppar över diverse problem:
  - Vilka rader är lediga?
  - När AM är fullt, vilken rad ska skrivas över?
- AM är dyrt => en komparator per rad!
- AM används inte till cache för instruktioner/data

- En sk **direct mapped cache** har endast 1 komparator
- Data kan **inte** placeras var som helst!

Cacheminnen Direktmappad

Cacheminnen

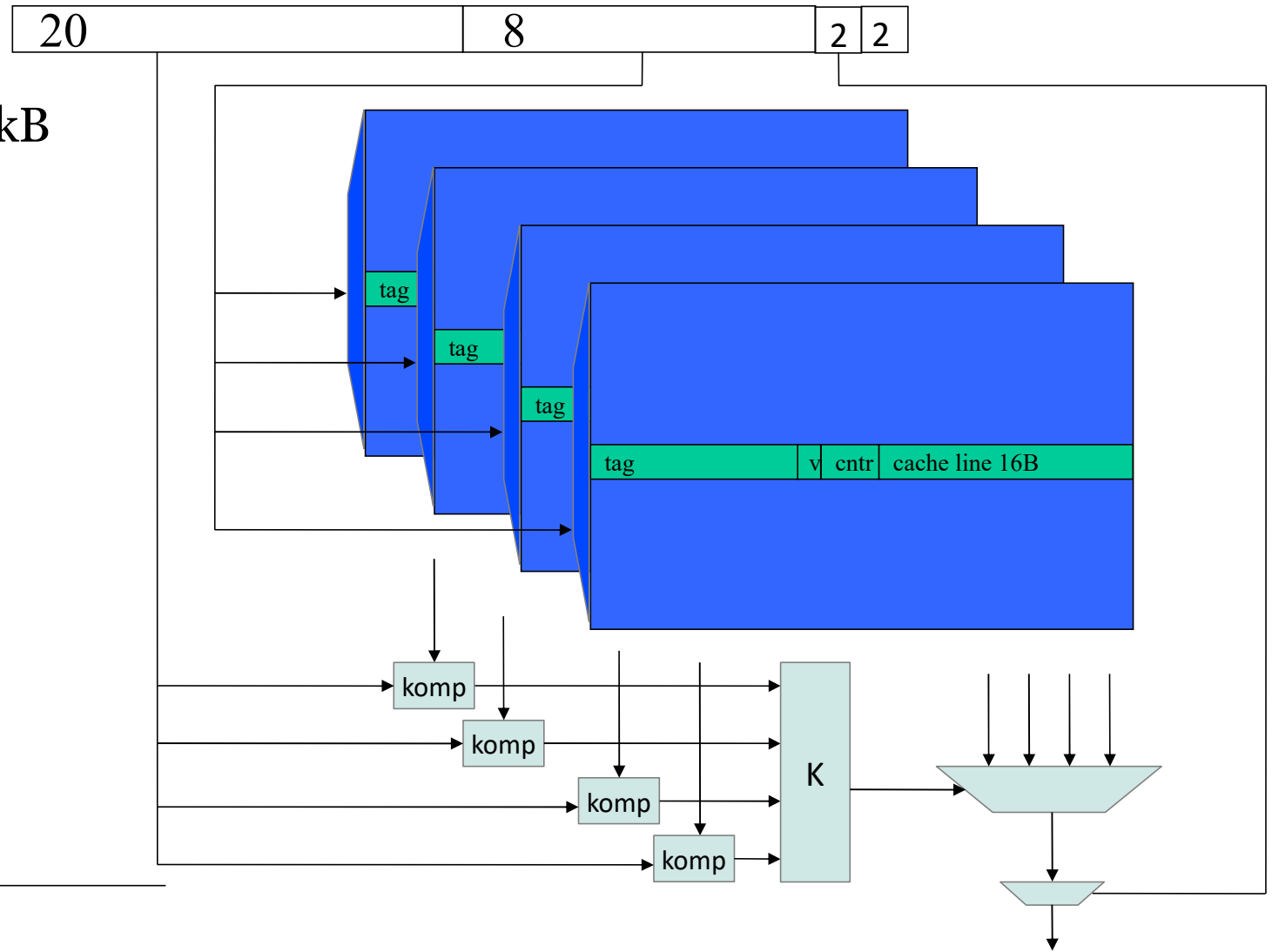
Förbättring av direktmappad

Vi gör en riktig cache.

Vi gör cachen 4 gånger större, associativitet=4,
genom att parallellkoppla 4 st 4kB cachar,
alltså 16kB totalt.

Cacheminnen

4-vägs cache, 16 kB

Cacheminnen

- När man kört en stund, så är cachen full
- Vid en cachemiss, så ska ju cachen uppdateras, och ett data skrivs över
- En flervägscache behöver en utbytesalgoritm, vem blir offret? LRU är en vanlig metod

LRU = least recently used.

Till varje cacheline hör en räknare:

Hit: max->cntr

Miss: välj cacheline med minst cntr. Fyll på. max->cntr

Inget: räkna ner alla cntr (aging, inte på varje cp)

Cacheminnen

Mycket vanligt är att ha separata cacheminnen för instruktioner/data

För datacachen tillkommer då vad som ska ske vid skrivning:

Write-thru: skriv till CM och PM (PrimärMinne)
alltså CM,PM uppdateras samtidigt

Write-back: PM uppdateras endast vid cachemiss

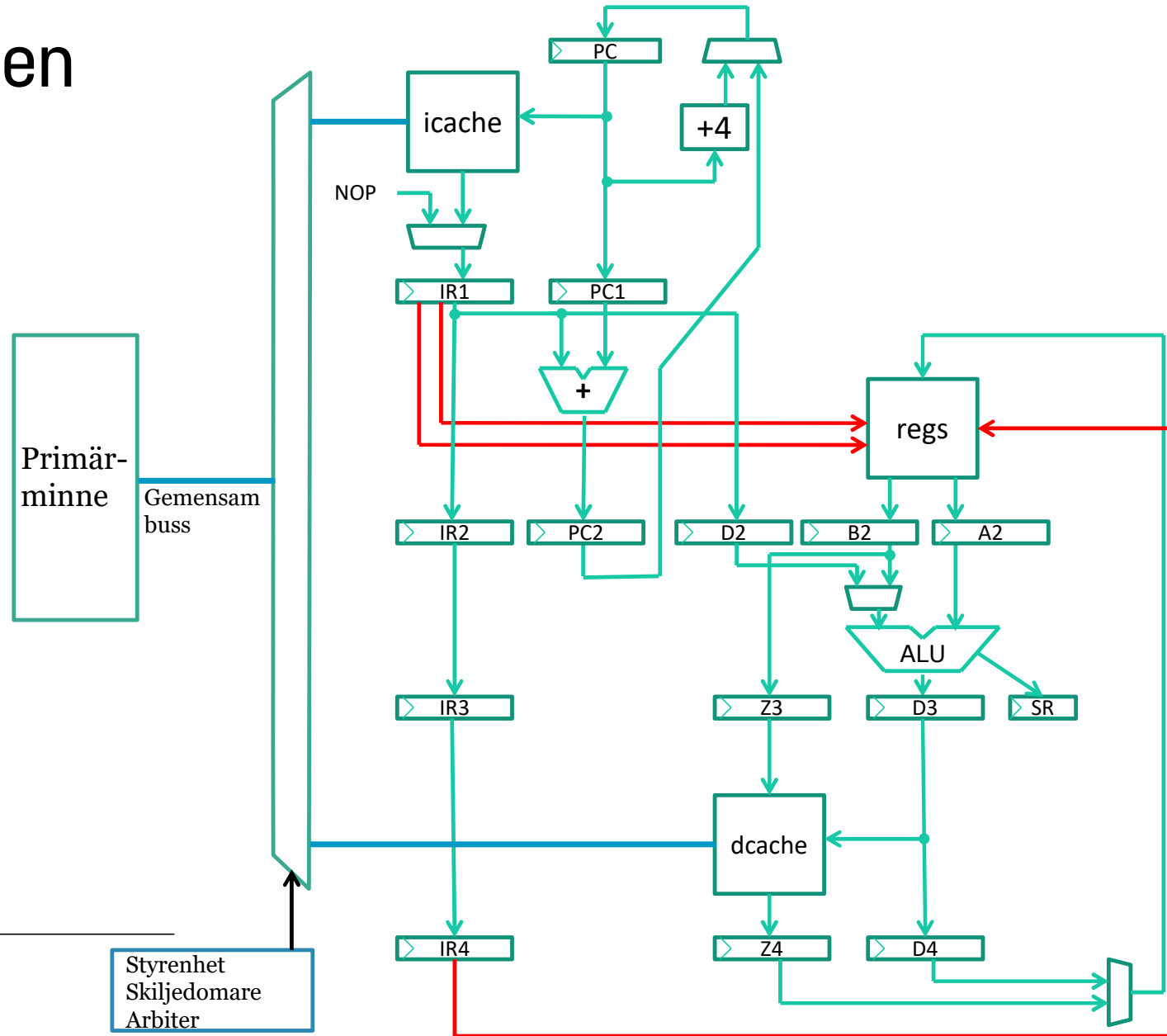
ytterligare en bit per cacheline: **dirty bit.** (CM förändrat)

Hit: läs/skriv CM

Miss: uppdatera PM om dirty=1. Skriv över.

Cacheminnen

Typisk
arkitektur

Cacheminnen

Typisk arkitektur

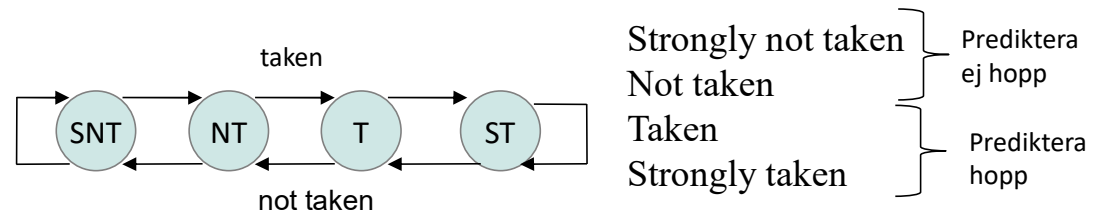
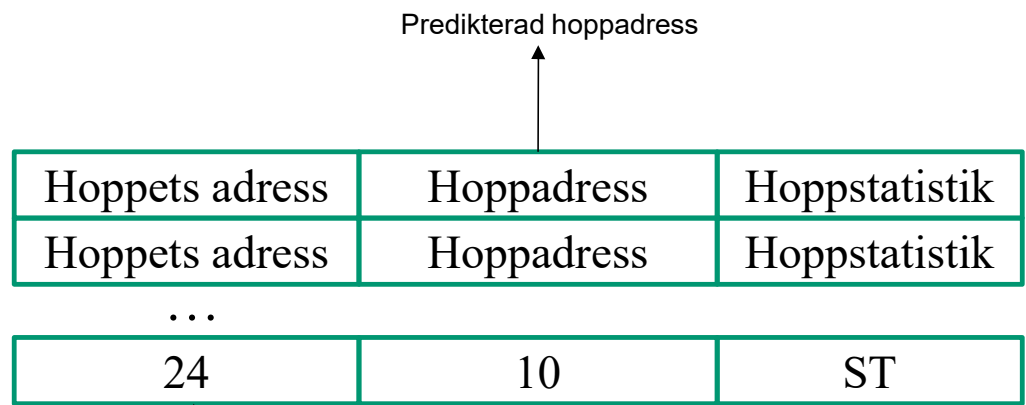
- Vid cachemiss i I-cache eller D-cache måste pipelinen stoppas.
- Båda cacharna använder en gemensam buss mot minnet. Samtidig miss i I-cache och D-cache, innebär påfyllning av en cache i taget. Pipelinen fryst hela tiden.
- Observera att write-thru belastar den gemensamma bussen.

Cacheminnen, BPT = Branch Prediction Table

Ett försök att få bort den där NOP-en vid hopp

Skiss: Varje gång ett hopp påträffas

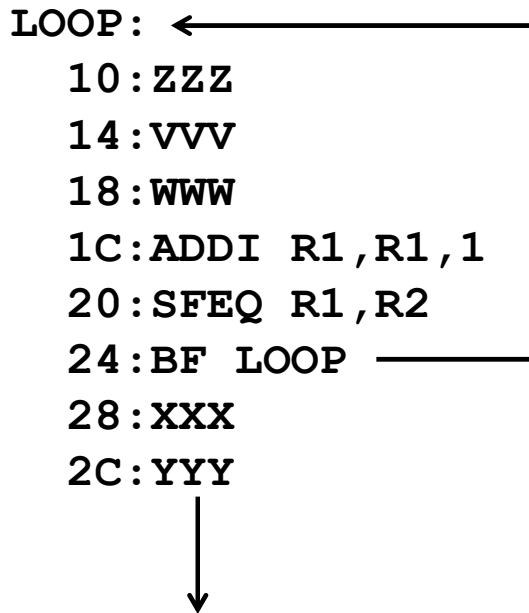
- 1) Finns inte i BPT: stoppa in det och uppdatera hoppstatistiken
- 2) Finns i BPT: läs ut hoppadressen

Datorkonstruktion Cacheminnen

BPT (skiss)

Branch prediction table.
Vi väntar inte på F,
vi chansar mha BPT!

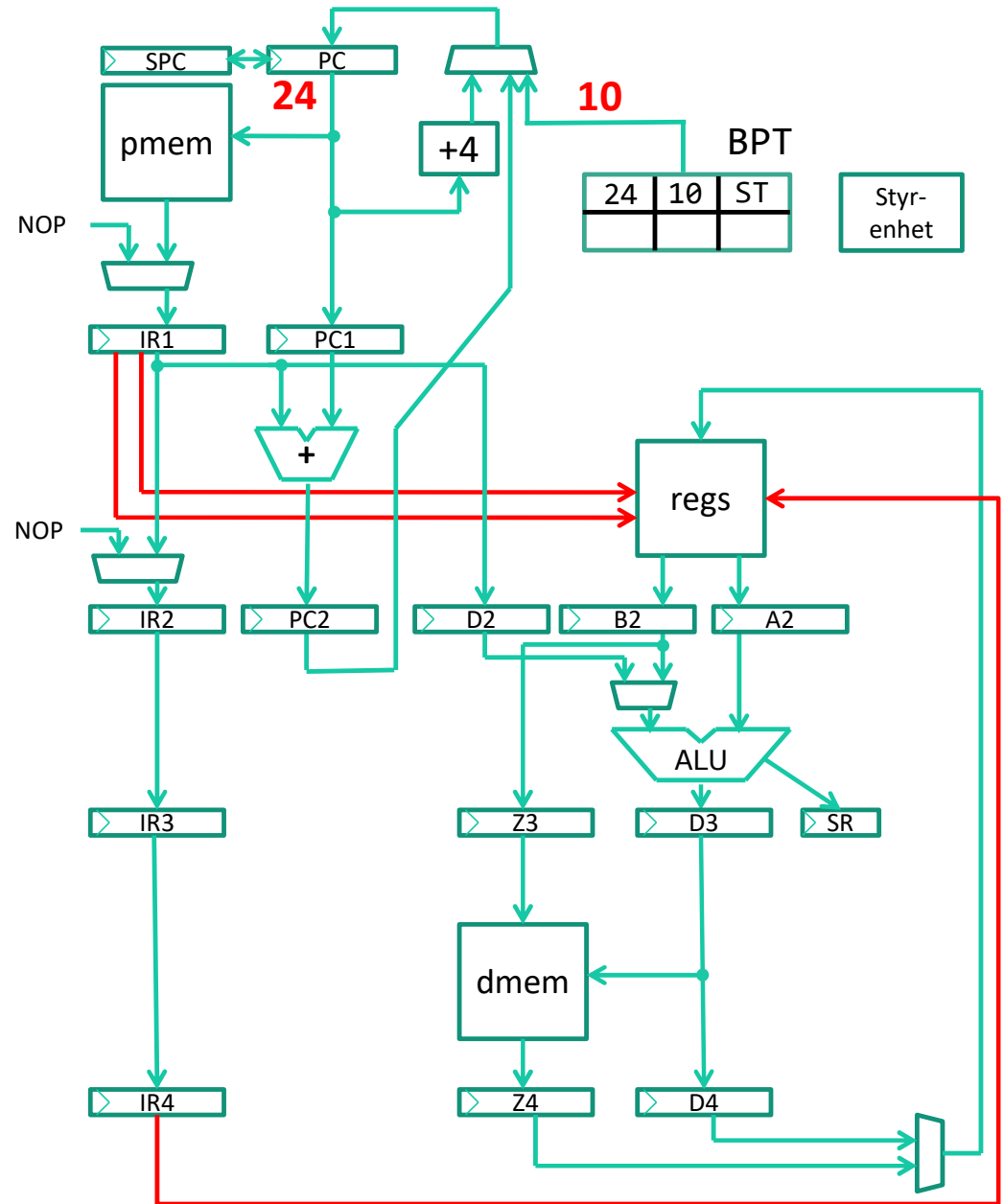

BF

SFEQ

ADDI

WWW

Datorkonstruktion **Cacheminnen**

BPT (skiss)

Spara alternativadressen (28) i SPC (försäkring).

Ersätt BF med NOP (ska inte utföras i EXE en gång till)

```

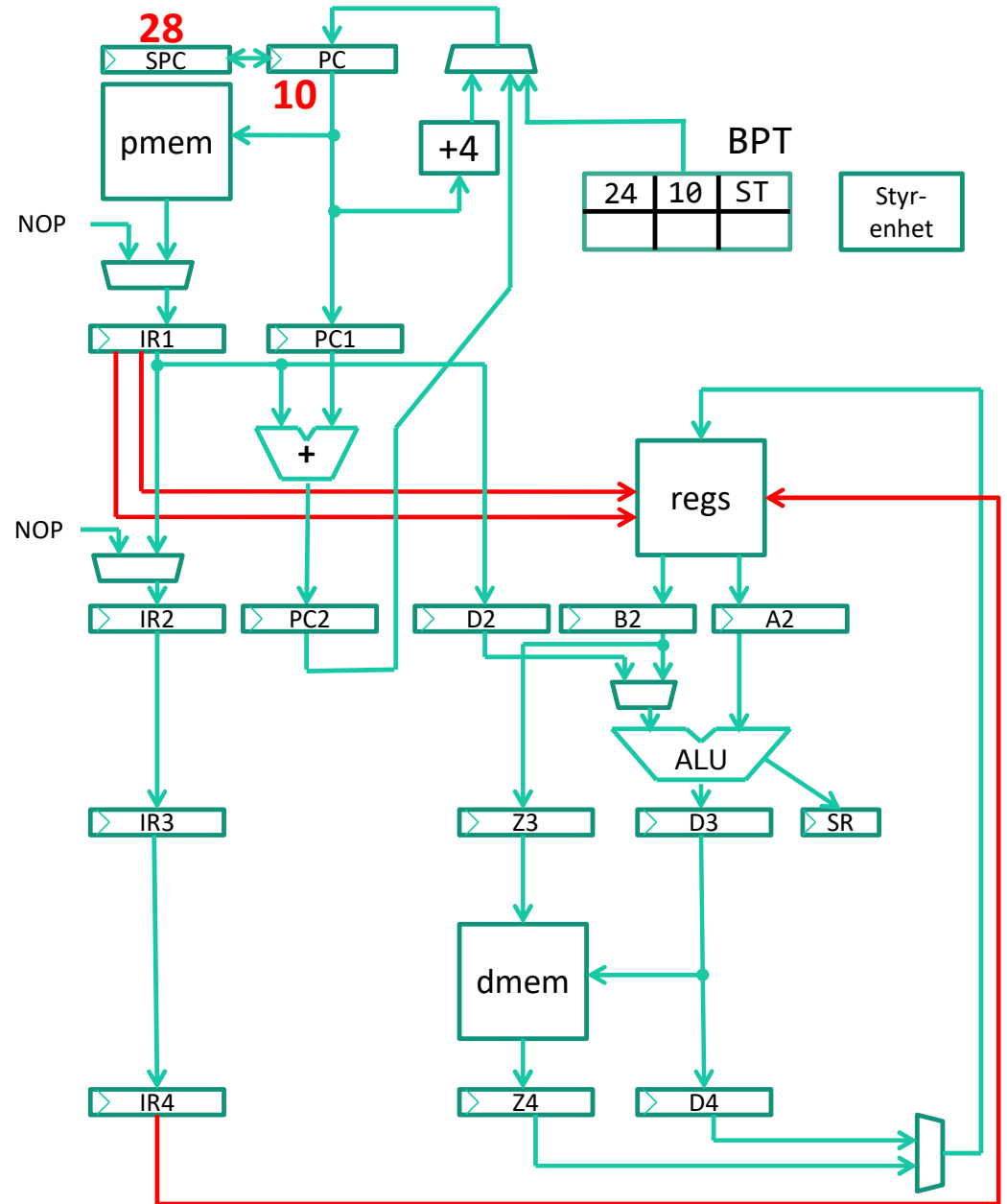
LOOP: ←
10: ZZZ
14: VVV
18: WWW
1C: ADDI R1, R1, 1
20: SFEQ R1, R2
24: BF LOOP
28: XXX
2C: YYY
    
```

ZZZ

BF NOP

SFEQ

ADDI

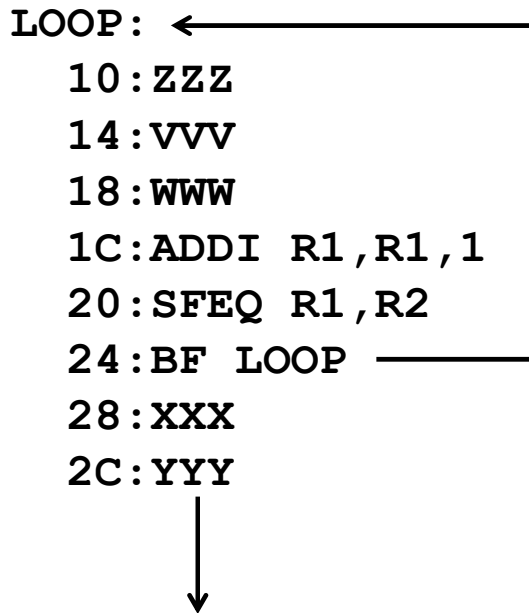

Datorkonstruktion Cacheminnen

BPT (skiss)

Om hoppet INTE ska tas,
återställs PC och VVV samt
ZZZ blir NOP.
BPT antar T.

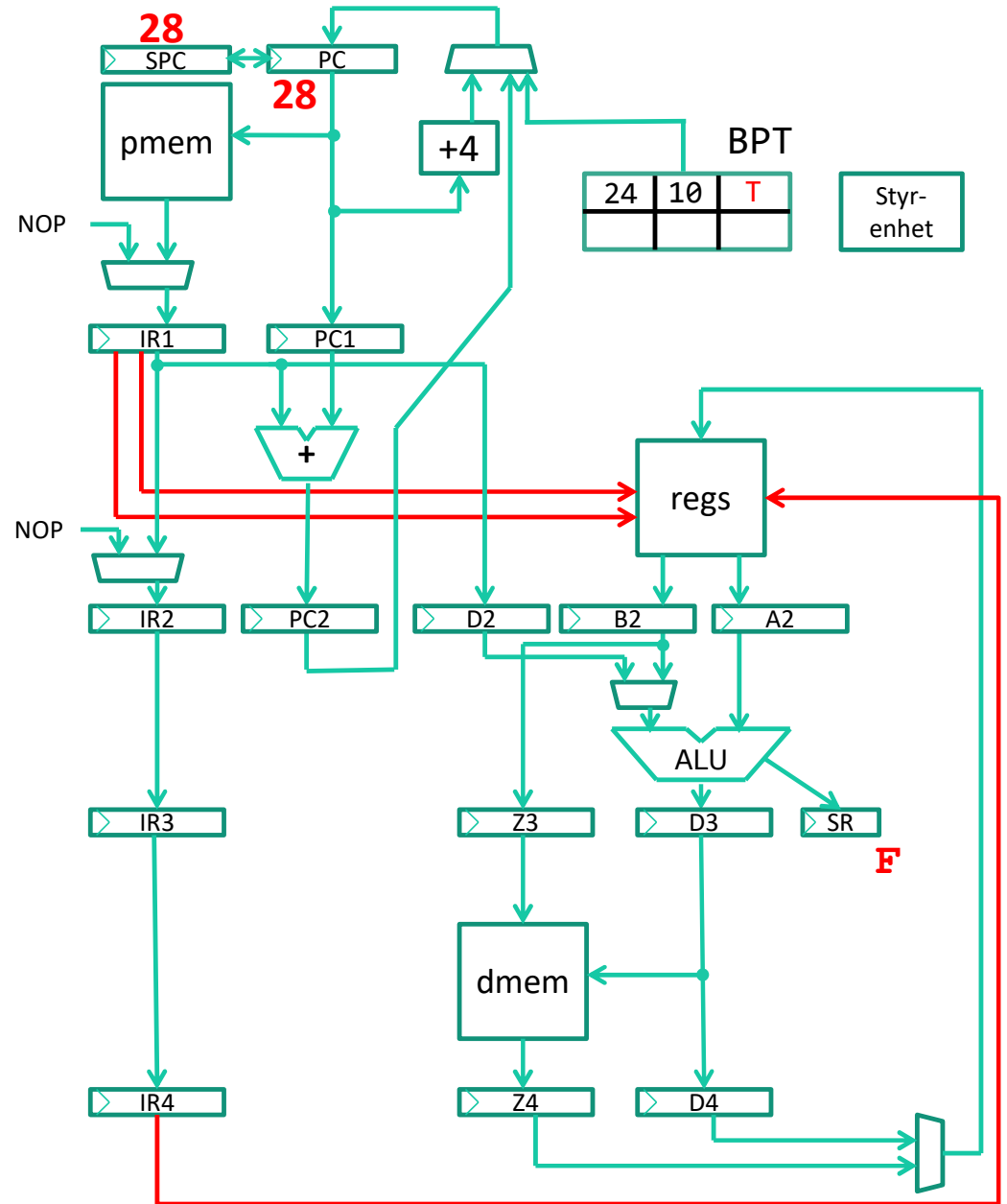

XXX

VVV NOP

ZZZ NOP

BF NOP

Benchmark

Benchmark

```

// Andreas Ehliar
...
int buf[4096]
...
unsigned int countones(void)
{
    unsigned int i;
    unsigned int numones = 0;
    unsigned int numzeroes = 0;
    volatile unsigned int dummy;

    for(i=0; i < BUFSIZE; i++){
        if(buf[i] == 1){
            numones++;
        }else{
            numzeroes++;
        }
    }

    dummy = numzeroes;
    return numones;
}

int main(int argc, char **argv)
{
    unsigned int i, numones;
    fillmem();

    for(i=0; i < 1000000; i++){
        numones = countones();
    }
    printf("Number of ones: %d\n", numones);
}

```

Mönster	Tid	
Bara 1:or	17 s	3.5 s
Varannan 1:a, 0:a	58 s	3.5 s
Slumpföljd av 1:or och 0:or	58 s	21 s

Kört på pandaboard
(ARM Cortex A-9
Smartphone-CPU)

Laptop core i5

Design of a baseband processor

Eric Tell & Anders Nilsson

Coresonic (uppköpt av Mediatek)

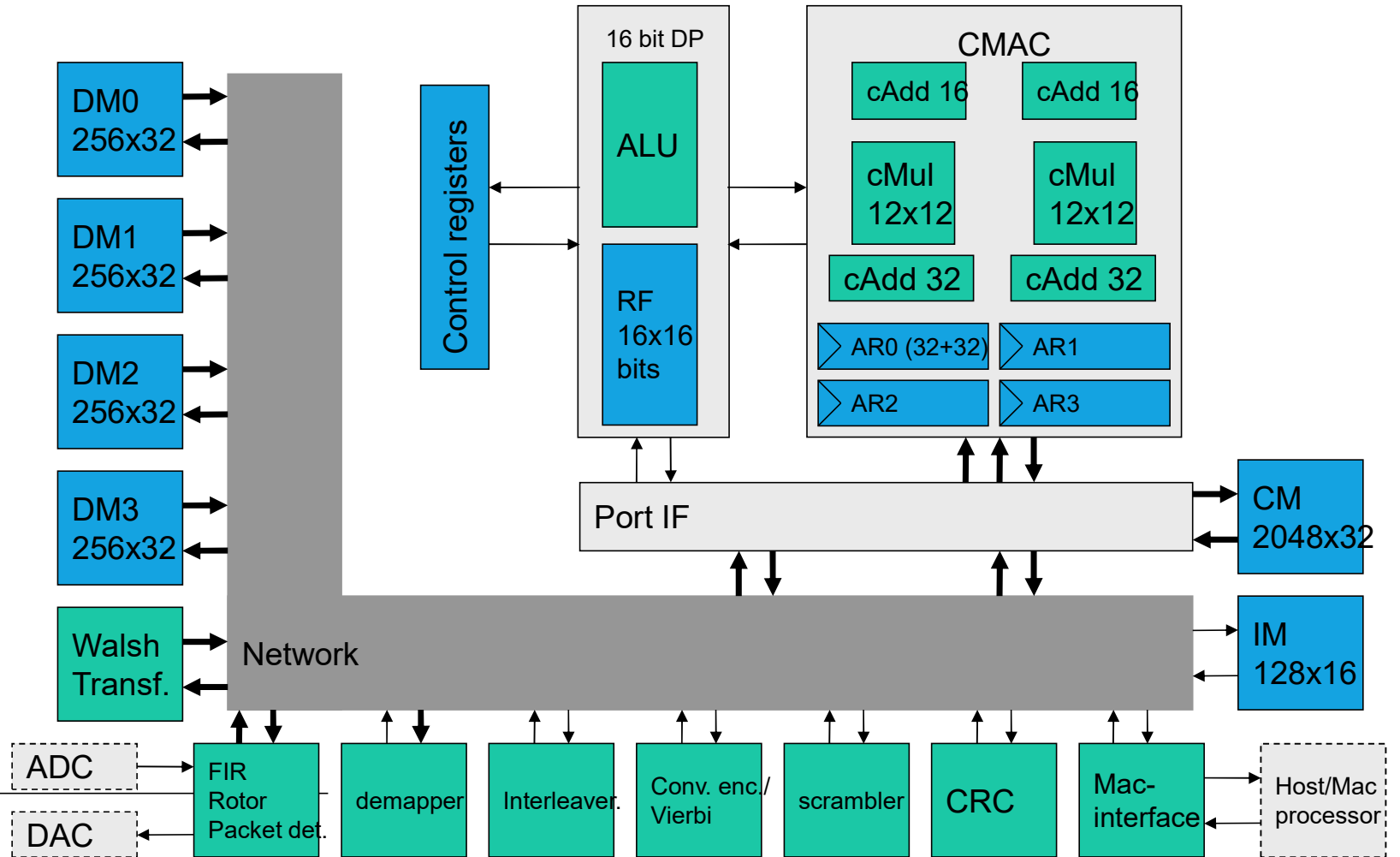
[Coresonic \(nyteknik.se\)](http://nyteknik.se)

[MediaTek Announces Acquisition of Leading DSP Technology Provider Coresonic AB | MediaTek](#)

- Ska klara så många standarder som möjligt
- WLAN, 3G, DVB-T, ...
- Använder en kombination av mjukvara och hårdvara (acceleratorer)

Design of a baseband processor

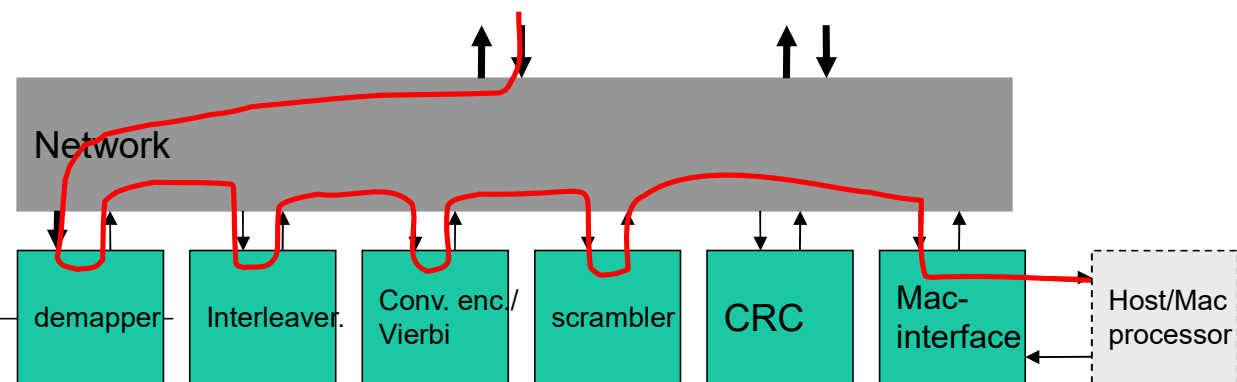
Overview of BBP1

Design of a baseband processor

Network features

- A number of accelerators can be connected in a chain
  - No synchronization overhead in the core!
  - No intermediate memory storage!
  - High degree of parallelism!

Design of a baseband processor

Chip Features:

Process	0.18 μm CMOS
Core voltage	1.8 V
I/O voltage	3.3 V
Chip area	5.0 mm ²
Core area	2.9 mm ²
Logic area	1.9 mm ²
Mem. area	1.0 mm ²
Package	144 pin fpBGA

Measured Max Frequency:

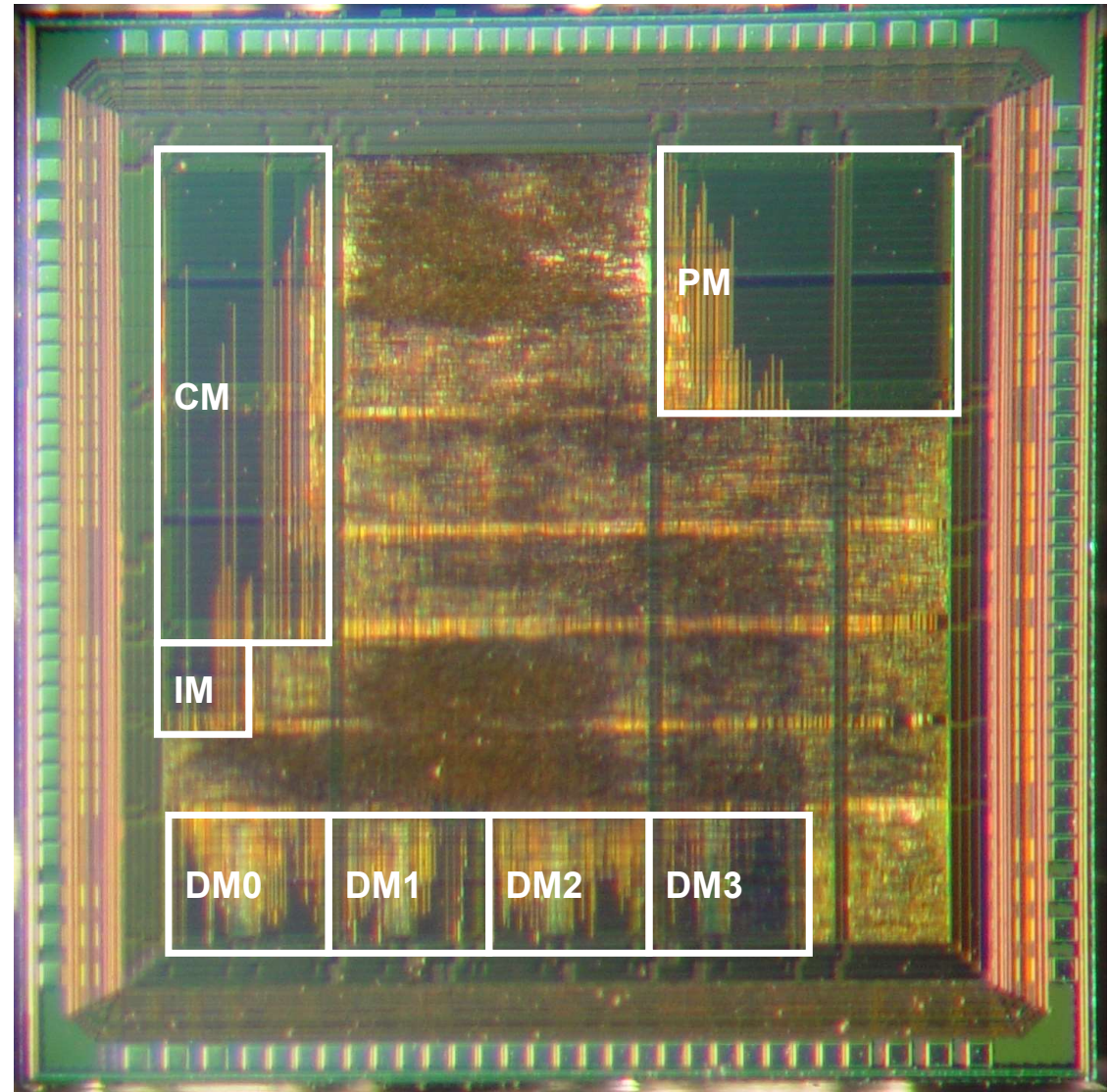
220 MHz

Measured Core Power

@160 MHz:

Idle 44 mW

11a Rx burst 126 mW

Gruppbildning

Använd kanalen Gruppbildning i Teams
och fyll i dokumentet TSEA83_Gruppbildning_VT2022.xlsx
under Files.

Anders Nilsson

www.liu.se